

Vanha kronikkatieto kertoo, että kukistetut suomalaiset heti kastettiin. Lienee selvää ja suomalaisen luonteenkin mukaista, että pakolliseen kasteeseen ei alistuttu varsin alttiilla mielellä, vaikka vanhat, useimmin kai kirkon taholta levitettyt tiedot kernaasti värittävätkin asian sangen kauksi. Jo ennen tätä tapausta on kristinusko otaksuttavasti lännestä tulleenä ollut Suomessa tunnettu. Sitäkin aikaisemmin siitä on levinnyt tänne tietoja idästä päin, mistä bysantilaisperäiset sanat risti, pappi ja raamattu ovat kotiutuneet kieleemme.

VANGITTUJEN SUOMALAISTEN nuotiotulille tuotiin yhä uutta väkeä. Ristinsoturit kiertelivät talosta taloon, kylästä kylään ja kuljettivat löytämänsä vanhukset, naiset ja lapset leiriin. Yön kuluessa karttui sinne jo satoja. Moni taistelussa ollut mies kohtasi siellä odottamatta omaisensa.

Muutaman nuotion ääressä istuva Karppalaisen ukko lopetti vihdoin vaitiolon.

— Yhä näkyvät raahaavan tänne lisää väkeä. Aikonevatkohan tappaa kaikki sukupuuttoon yhdellä kertaa? Vai mitä varten meitä tänne kerännevät? En ymmärrä.

— Tuskinpa tappanevat. Jos tahtoisivat tuhota, niin olisivat kai tuhonneet kunkin kotiinsa, tänne kuljettamatta. Niinhän on tehty ennenkin, vastasi Hirvas, nuori soturi.

— Mikä niillä sitten lienee mielessä? En osaa arvata.

— Minä arvannen. Luulen niiden aikovan valella meidät vedellä uuteen uskoon.

— Häh? Vai Ristin-Kiesuksen uskoon! Jopahan toki!

— Niin arvelen.

Karppalaisen äijä lasketti nuotioon pitkän syljen ja jäi sitten miettimään kuulemaansa. Kotvan harkittuaan hän alkoi taas puheen:

— Saattaa asia olla kuten sanoit, Hirvas. Voivat kastaa uskoonsa väkisin, mutta senhän saa pesytyksi pois. Kerran kastoivat Lehtolaisen tytön äitinsä pyynnöstä, mutta isänsä tietämättä — sen vaimo kun on uusiuskoisia. Isä vei tytön Korpelaisen luokse. Pyhälle lähteelle tietomies kuljetti tytön ja pesi lähteen vedellä kasteen taiat. Pyhä vesi kuuluu auttavan ja syöväen räähkän tarkkaan. On niinkuin ei mitään olisikaan.

— Niin sanovat. Korpelainen kykeni moneen. Mennyttä miestä on nyt Korpelainen.

— Mennyttä, sanoit?

— Rannalle äsken tappoivat, piispan jalkojen juureen. Tänne näkyi hyvin hänen viimeinen yrityksensä. Auttamaankaan ei päässyt, vaikka mieli paloi. Yritimme lähteä, mutta keihäänsä kärjen pistivät minunkin rintaani vastaan vieraat vartiomiehet. Kätenikin sitoivat.

— Vai jo meni mahtaja maan rakohon. Hyvin tunsin, mies oli miehekseen. Vahvat lienevät uudella uskolla taiat, kun eivät Korpelaisen tiedot niille riittäneet. Vai tappoivat. Mitäpä tästä lopuksi koituneekaan...

Karppalainen jäi miettimään asiaa. Sellaiseen tulokseen hän vihdoin päätyi, että jos kastavat väkisin, niin kastakoot, peseepähän sitten ristin taian pois pyhän lähteen vedellä ja elää jälleen entisenä miehenä, jos on elääkseen.

— Milläpä ne estäisi kastamasta, kun ei ole asetta minkäänlaista. Puukonkin ottivat tupesta. Ja johan tuo koettiin eilen ja nähtiin, ettei nyt ase auta, vaikka olisikin. Kiesuksen uskolla on jumalat puolellaan.

Näin arveli Karppalaisen ukko. Samaa mieltä olivat monet muutkin, vaikka sisimmässä kiehuikin kiukku. Harkittiin viisaimmaksi taipua väkivoiman edessä lannistumatta.

Yö kului ja aamu sarasti.

Vangit ajettiin yhteen. Monet olivat nälissään, mutta ruokaa ei annettu.

— Siitä sen nyt näette, että kastaminen niillä on mielessä, sanoi asioita tunteva Hirvas. — Niillä kuuluu olevan sellainen tapa, ettei kastepäivänä saa syödä.

— Jopahan on tapa.

— Mitähän ne tuonne yöllä rakensivat, veden partaalle, kun kuului kirveiden kalke?

— Salvoksen näkyvät tehneen ja sen kuusen-